

Õppige tegema head, nõudke õigust, aidake rõhutut,
mõistke vaeslapsele õigust, lahendage lesknaiste kohtuasju!

(Jesaja 1:17)

Oktoober - November 2014

9/212

TAASKOHTUMISRÕÕM

Lõikustänupühaks, 12. oktoobriks olid Jaani kirikusse kõik, kelle leeripäevast kuuks möödub sel aastal 10 või 20 aastat. Oma kunagisi leerilapsi tuli tervitama ja jutlustas missal õpetaja Jaan Tammsalu.

Põhjast tänulikkuseks oli sel päeval mitmekordselt: tänu Taevaisale armu ja abi eest, mida ta leerilastele nende eluteel on jaganud, tänu igapäevase leiva, sügisese lõikuse ja kõige hea eest, mida igal päe-

val Jumalalt vastu võtame, tänu inimeste eest, kellega koos kulumel Jumala perekonda.

Pidulikul jumalateenistusel osa-

les 11 leerilast, pärast missat oli keldrisaalis ühine lõunasöök, kus leerilapsed rääkisid oma elust ning õpetaja Marko Tiitus kõneles koguduse käekäigust.

Üle kõige jäi kõlama mõte: oleme ikka oodatud kirikusse, vaatamata sellele, kas side kogudusega on vahepealsetel aastatel katkenud või mitte, sest „Jeesus Kristus on seesama eile, täna ja igavesti!“

Mirjam Tiitus

MEIE KOGUDUS ON MEIE ENDI ÜLALPIDAMISEL

Koguduse igapäevane tegevus ja ettevõtmised toetuvad suure osas liikmesannetustele. Nii on kogudusel liikmete vaimulik teenimine võimalik vaid iga liikme abiga. Koguduse igapäevaelu korraldame liikmesannetustest, Viljandi linna tegevustoetusest, pastoraadi üürituludest ja Porvoo sõpruskoguduse toetusest. Käesoleva aasta sügisel on kogudus sunnitud võtma 15 000 eurot laenu: pastoraadi katus on avariilises seisukorras ja vajab kiiret remonti. Kuna läbirääkimised Viljandi Linnaga katuse remondi rahastamiseks ei ole tulemusi andnud, remondib kogudus katuse oma jõududega. Linnavalitsus on arutanud meie ettepanekut remontida nende kasutuses olev Kondase muuseumi maja katus linna rahadega. On ju pastoraadi hoone viimased 60 aastat just linna kasutuses olnud. Vaatamata pea kaheaastasele läbirääkimisele

pole linn suutnud ühest otsust langetada. Oktoobris andis linnapea põhimõttelise nõusoleku suurendada Kondase Keskuse üürisummat selliselt, et see 5 aasta jooksul katab katuse remondi kulud. Sakala Keskus peab siis ühe kuu üürile lisama 300 eurot kuus, nii hakkaks linn ühes kuus Kondase keskuse eest üüri maksma 1300 eurot. Ametlikku otsust üürisumma tõstmise kohta ikka veel pole ja nii ei saa uues üürihinnas sada protsenti kindel olla. Seega peame pingutama, et igapäevased kulutused suudaksime katta liikmesannetuste laekumisest, et jõuaksime ka võetud laenu teenindada. Tänavu on koguduse nõukogu seadnud eesmärgiks, et meil on

aasta lõpuks 335 liikmesannetajat ja liikmesannetustest laekub 20 000€. Septembri lõpu seisuga on tuhandest koguduse liikmest oma nimelise liikmesannetuse teinud vaid 209 koguduseliiget. Nemad on kokku annetanud 13 355 €. Suur osa Aja Lehe lugejatest on tänavuse liikmesannetuse juba teinud, suur tänu selle eest, ja osamakseid laekub loodetavasti veel. Siinkohal pöördumegi nende koguduseliikmete poole, kes pole tänavu ja võib-olla juba mitu aastat kogudust toetanud: anna Sinagi oma osa ja toeta kogudust! Igapäevase väiksest panusest saab kokku oluline toetus! Saab kiriku valgeks ja soojemaks.

Tänumeeles,
Koguduse õpetaja Marko Tiitus ja
juhatuse esimees Tarmo Loodus

Meie kogudus on meie pidada. Anna Sinagi oma osa ja toeta kogudust! Igapäevase väiksest panusest saab kokku oluline toetus!

**TULE MÄNGI
JÕULUNÄIDENDIS!**
Jõuluaeg on peagi käes. Kutsume Sind osalema koguduse jõulunäidendis. Esietendus on 1. jõulupühail, 25. detsembril peremissal kell 11.
Lavastab Silvia Soro. Proovid toimuvad alates novembri teisest poolest pühapäevaõhtuti.
Osalemiseks anna endast teada Silvia Sorole e-postil silvia@arnesoro.com

„ELUSAMA ELU POOLE“

Raamatus on õpetaja Marko Tiituse mõtisklused ja arvamused - vaatlused ühiskonnale ja kirikule, pärimusele ja tulevikuks, teejuhtidele ja kaasteeliste, ajale ja igavikule. Ennekoike on need lood inimesest ja inimesele, ajendatuna püüdlusest elada elusamat elu.

Advendiaeg ja jõulud on tulemas. Algupärane vaimulik kirjasaõna on kindlasti hea kingitus ning üks viis tutvustada oma kogudust ja kirikut ning viia inimesteni hea sõnum

Jeesusest Kristusest.
Raamatut saab osta kiriku kirjandusletist

TÄNUD TALGULISTELE!

25. oktoobril toimusid koguduses talgud. Tänu talgulistele: Raja Aardevälja, Enna ja Uku Audova, Ene Pärnasalu, Vahur Ruut, Juta Klettenberg, Eret Türk, Meelis Suurkask, Helve Hunt, Kaimur Metsamärt, Ebe Meiesaar, Kairi Kajo, Maarja Niinepuu, Jana Kaseoja, Elsbet, Ingel, Maarja, Mirjam ja Marko Tiitus. Sai puhtaks kirik ja selle ümbrus ning lastemaja hoov ja keldrisaalis korda lastetöö kapid.
Suur tänu tehtu eest!

AEG SAADA PUHTA- MAKS

On hingedeae. Meie esivanematel olid selleks ajaks sügistööd tehtud ning pikki ja pimedaid õhtuid sai kasutada tubasteks toimetusteks, samuti jutustamiseks ja laulmiseks – elutarkuse, pärimuse ja kristliku usu edasiandmiseks, mis löi ajatu ja kestva sideme erinevate põlvkondade vahele.

Kas meiegi võiksime leida hingedeajas aega hinge tõmmata ja hinge kosutada? Hilissügis soodustab rahunemist ja aeglustumist. Ümbritsev loodus, mis kannab oma alastuses surma ja kaduvuse ilminguid, tuletab meile meelde, et meiegi jaks, aeg ja võimalused on piiratud. Me ei ela igavesti, vaid oleme siin maailmas rändurid – võõrad ja majalised (külalised), kui kasutada Pühakirja sõnu.

Selleks, et astuda adventiaega ja uude kirikuaastasse puhtama südamega ja uuendatud lootusega, võiksime oma elus ja suhetes (nii inimsuhetes kui jumalasuhtes) suurpuhastuse ette võtta. Kas on kogunenud meie hingesoppidesse saasta, kibedust ja mürki? Kas peaksime kellelegi andeks andma või kelleltki andeks paluma? Kui palju aega on möödunud minu viimastest pihtimisest? Millele ja kellele oma elus peaksin rohkem ruumi tegema, millele ja kellele senisest enam keskendumise, et elada viljakamalt ja elusamalt?

Helilooja Arvo Pärt on öelnud: „Iga hingepuhtuse puudumise ilming, see tähendab patt, takistab meil oma loomingu edasi liikuda. Me takerdume iga sõna ja heli taha, nagu midagi peita püüdes, endale aru andmata, et võti järgmiseks sammuks on patukahetsuses. Sellepärast ongi kõik meie elus nurgeline, ei voola ...“

See osa, mis meis igavene on, peab puhtaks saama. Mida me siis peame tegema, millest alustama? Võib-olla oleks õigem küsida, mida me ei peaks tegema, et ärkaks meie südame-tunnistus? Sest inimene ei tule selle pealegi, et kõik, mis maailmas viltu on, on ka tema enese süü. Iga hea tegu jääb maailma, nagu halbki, võib-olla esialgu nähtamatul kujul, ka salajas kordasaadetu ... Aga kõik, mis pihtimata ja kahetsemata, pärandame oma järeltulijatele.”

Tere tulemast meie kirikusse ja kogudusse. Lugematu hulk inimesi ja põlvkondi on siin Kristuse aujärje ees kummardudes vabanenud oma koormatest ja jätkanud oma teekonda puhtama südame ning rõõmsama silmavaatega. Jumala armastus kannab meid sügisest talve ja talvest kevadesse ning maiselt teekonnalt igavesse kodusse.

Marko Tiitus,
Koguduse õpetaja

NÕUKOGU OTSUSTAS

Koguduse nõukogu 28. septembri koosoleku päevakorras oli mitmeid olulisi arutelusid ja otsuseid.

Kõige olulisem otsus on remontida läbi jooksev pastoraadi katus ja sellest tekkinud kahjustused — vesi on rikkunud katuse- ja müürikonstruksioone. Koguduse juhatus on pidanud poolteist aastat läbirääkimisi Viljandi linnaga pastoraadi remondi ja selle finantseerimise küsimustes. Viljandi linn on linnapea sõnutsi nõus tõstma Kondase Keskuse rendihinda nii, et see kataks 5 aasta jooksul katuse remondi kulud. Paraku otsust ikka pole. Kogudusel tuleb remont oma jõududega ära teha. Selleks lubas nõukogu võtta 15 000 € laenu. Remondi teeb jõuluks AS Pärilin.

Rõõmsama poole pealt tõdesime, et aprillis alustanud kristlik lapsehoid Jaani Lastemajas on hästi käivitatud. Lapsi hoiavad kaks vastava ettevalmistusega lapsehoidjat ning lapsi on ka järjest enam juurde tulnud. Oktoobris lõppes KÜSK-i projekt „Vanemlust toetav lapsehoiuteenus Viljandimaal“. Seoses sellega tuleb kogudusel alates novembrikuust pakkuda lapsehoiuteenust iseseisvalt, ilma projekti toetuseta. See tähendab, et lapsehoiuteenuse müügist saadud tulust finantseeritakse kõik vajalikud kulutused (lapsehoidjate palgad, kommunaalkulud, väikevahendite- ja reklaamikulud). Isemajandamise eelduseks peab Lastemaja 10-st kohast olema täidetud vähemalt 8 kohta. Lisaks kahele lapsehoidjale Triin Vaiksaa-rele ja Jana Kaseojale jätkab väikese koormusega tööd senine koordinaator Maarja Niinepuu, kelle ülesandeks on lapsehoiuteenuse teadvustamine ja müümine.

Eelpoolnimetatud ettevõtmiste, pastoraadi katuse remondi ja lapsehoiuteenuse pakkumisega tegemiseks võttis nõukogu vastu lisaelarve.

Nõukogu kiitis oma eelmisel koosolekul 15. juunil heaks idee alustada kirikukellade rekonstrueerimist ja elektrifitseerimist. Suve ja sügise jooksul on koguduse juhatus tööd jätkanud ning esitas oma-poolsed ettepanekud nõukogule arutamiseks. Selleks, et Jaani kiriku kellad ka linnaruumis nähtavad ja kuulavad oleksid, otsustas nõukogu peale põhjalikku arutamist tellida Mäeväli Orelitöökoda OÜ-lt nii kellasüsteemi elektrifitseerimine kui selle täiendamine kellamänguga kogusummas 85 330,80€. Otsustati alustada selleks ettevõtmiseks vahendite kogumist. Kellaprojekti veab toimkond koosseisus koguduse õpetaja Marko Tiitus, juhatusel liikmed Marko Mägi ja Tarmo Loodus, koguduse liikmed ettevõtja Priit Aer ja organist Kristel Aer, ettevõtja Tõnno Habicht, Viljandi Linnavolikogu aseesimees ja ettevõtja Harri Juhani Aaltonen. Projekti plaanitakse ellu viia kahe aastaga.

Koosolekust tegi ülevaate
Mirjam Tiitus

DIAKOONIA JÄTKAB

Frantsiskusepäeva jumalateenistusel õnnistati tööle diakooniatöö toimkond. Sell aastal osalevad toimkonna töös Karl Luht, Raja Aardevälja, Maarika Sibrits, Ilmi Kard, Ebe Meiesaar, Kaie Orgo, Tiina Vilberg, Enna Audova ja toetajaliikmena Mai Muttika. Lisaks neile on toimkonnal olnud abilisi, kes meie tööd on toetanud. Täname Maie Tavastet, Maie Kasvandikku, Tiiu Soesood ja Andra Tetsmanni, kes meie ettevõtmistele eelmisel hooajal käed külge löid, ja Mirjam Tiitust, kes jätkuvalt eakate pärastlõunaid korraldab.

Jätkame juba tavaks saanud tegevusi. Suuremat tähelepanu pöörame neile koguduste liikmetele, kes on panustanud oma vabatahtliku tegevusega koguduse arengusse ja tasunud liikmeanetuse. Diakooniatöö sihipärasemaks korraldamiseks lõpetame eakate küsitluse. Selle kaudu selgitame välja koguduse eakate vajadusi. Peame meeles koguduse eakaid ja võimalusel ning soovil külastame neid sünnipäeva puhul.

Septembrist maini toimuvad iga kuu teisel teisipäeval eakate pärastlõunad. Sel hooajal on Kaie Orgo rääkinud muljeid reisist Saksamaale sõpruskoguduste päevadele, oktoobris oli külas naaberkoguduse õpetaja Allan Praats.

Lähenemas on jõulud. Jõulupakkidega peame meeles koguduse liikmeid vanuses 70 ja enam eluaastat, kes on käesoleva ja eelmise kalendriaasta jooksul kogudust liikmeanetusega toetanud. Lisaks sellele on kõik koguduse eakad oodatud jõululõunale, mis sel aastal toimub 16. detsembril. Jõululõuna algab kell 12.00 kirikus palvusega ja jätkub keldrisaalis lõunasöögi ja ühise koosolemisega.

Enna Audova,
Diakooniatöö toimkonna esimees

TULGE LASTEKIRIKUSSE!

Oktoobrikuus alustasime taas lastekirikutega, kus pakume lastega peredele võimalust osaleda kogu perega jumalateenistusel: algusliturgia ajal on lapsed koos vanematega kirikus, piiblitlugemiste ja jutluse ajal on nendele keldrisaalis lastekirik, kus laulame, räägime selle pühapäeva teemast, meisterdame ja mängime.

Lastekirikusse on oodatud igas vanuses lapsed, suuremad saavad olla juhendajatele abiks. Lastekirikut viivad läbi Hevel Sarv, Mirjam Tiitus, Malle Pisarev, Mari Lehestik ning teised laste-, noorte- ja peretöö toimkonna liikmed.

Lastekiriku programm sisaldab kirikupühade tähendust ja sidet meie eluga, piiblitlugusid ning teisi olulisi teemasid meie elus: olulised väärtused, tänulikkus, sõprus, andeksandmine, hoolivus ja aitamine.

Lastekirik toimub igal pühapäeval kuni maikuuni, välja arvatud peremissad üks kord kuus.

Lõppeval aastal on veel 3 peremissat:

- isadepäeval, 9. novembril kell 10,
- 1. adventil, 30. novembril kell 10
- ja jõulupüha peremissal 25. detsembril kell 11.

Tulgem kogu perega pühapäeviti kirikusse!
Mirjam Tiitus
Laste-, noorte- ja peretöö toimkonna esimees

KOGUDUSTE KOOSTÖÖ NOORTETÖÖ KORRALDAMISEL ON TULEMUSLIK

16.-19.oktoobrini oli koguduse töötajatel suurepärane võimalus külastada Lahti Salpausselä sõpruskogudust. Reisi eesmärk oli tutvuda koguduse tööga, värskendada sõprussidemeid ja omavahel seminari pidada.

Jõudsime Upila laagrikeskusesse öhtul. See on üks koguduse kolmest laagrikeskusest mis asub 15 minuti tee kaugusel

Lahtist kauni Vesijärvi järve ääres.

Reedene päev algas linnaekskursiooniga Lahtis. Külastasime kolme hüppemäega spordikeskust, käisime kaasaegse Lahti Linnateatri fuajees ja vaatasime Lahti uhkust - modernset puidust ja klaasist Sibeliuse kontserdimaja. Erilise elamuse saime ringkäigust Lahti raekotta, kus polnud isegi mitte kõik Lahti võõrustajad ise sees käinud. Lahti raekoja projekteris soome üks kuulsamaid arhitekte Eliel Saari-

nen. Tema tuntumad hooned Eestis on Kultuuriministeeriumi hoone ja endise Lutheri vabriku rahvamaja Tallinnas ja loomulikult Tartu Pauluse kirik. Neid Eestis asuvaid hooned teades oli väga põnev leida arhitektuurseid sarnasusi. Pärastlõunal kuulsime kogudusemajas ülevaadet laste- ja noortetööst. Päivi Hyystinmäki-Suomi ja Seppo Vesala rääkisid meile lastetööst. Salpausselä kogudus teeb laste- ja noorsootööd koos veel kolme kogudusega — nii on ökonoomsem, nii on noori rohkem koos. Töötajad on palgalised.

Lastetöö moto on „Väike on suur“ ja seda arendatakse neljal suunal. Esiteks ristimine kui kõige alus - kogudus julgustab vanemaid oma lapsi ristima. Teiseks erinevad ringid eelkoolialistele, mis toimuvad kaks-kolm korda nädalas. Need sisaldavad vaimulikku osa, mängu lastele ja vestlusringi vanematele. Kaks ringi on avatud, kuhu võib igäuks ette teatamata sisse astuda. Lisaks nendele on peremissad, pühapäevakool, pikapäevavõimlemise ja teise klassi õpilastele, lastekoor jne. Kolmas suund on laste diakoonia, mille eesmärk on toetada last ja peret kriisihetkedel. Neljandaks pakub kogudus võimalust vabatahtlikuna lastetöös kaasa lüüa. Pirjo Kuikka, Lahti Salpausselä koguduse lastetöö koordinaator, rääkis 50 aasta pikkusest traditsioonist kinkida kõikidele 4aastaseks saanud ristitud lastele lastepiibel. Igal aastal viiakse lastepiibel koju ligi tuhandele lapsele.

Noortetöö keskmes on leerikool, mille kandev osa on 8-päevane leerilager. Soomes on leeritööd põhjalikult uuritud ja arendatud. Selle tulemusena on leerikool noorte hulgas väga populaarne, sinna tulevad ka need, kes ei ole veel ristitud. Eelmisel aastal läbis leerikooli 84% Lahti 15aastastest noortest! Kasvatustöö pastor rõhutas teisemeas saadud kristliku kasvatuse olulisust noorte edaspidisele elule. Lisaks leerikoolile ja noorteõhtutele tegeletakse ka seadusega pahuksisse sattunud noortega. Koguduses töötab probleemsetele poistele autoring.

Laupäeval tegelesime õpetaja Marko Tiituse juhendamisel iseendaga, selle juhtumõtte oli Markuse evangeeliumist: „Ja Jeesus ütles neile: „Tulge omaette üksildasse paika ja puhake pisut!“, sest tulijaid ja minejaid oli palju ja neil polnud parajat aega süüagi. Ja nad lahkusid paadiga üksildasse paika omaette.“ (Mk 6:31,32). Tegime vaimulikke harjutusi ja kogusime uut jõudu ühisest vaikimisest ja iseendaga olemisest. Päev lõppes Lahti Salpausselä koguduse liikmete ja töötajate südamliku kohtumisega.

Pühapäeval jumalateenistusel Salpausselä kirikus jutlustas õpetaja Marko Tiitus, muusikaga teenis kaasa koguduse koor. Teenistusele järgnenud kohvilauas vaatas koguduse õpetaja Pentti Keisanen tagasi sõprussuhete ajaloole. Ta rääkis, et sõprussuhete algus Eestiga ulatus juba nõukogude aega ja ametlikult said Viljandi Jaani ja Lahti Salpausselä sõpruskogudusteks aastal 1995 ning tihed koostöö on kestnud tänaseni.

Oleme tänulikud lahke vastuvõtu eest Lahtis ja reisi korraldajatele Eestis – Markole ja Mirjamile.

Reisimuljeid jagas Enna Audova

Reis lahtisse pakkus osalejatele erinevaid elamusi ja muljeid. Neid nüüd jagamegi.

Mis on eredamad mälestused reisist?

Uku: Saime olla sõbralikult koos, samuti võeti meid sõbralikult ja lahkelt vastu. Ühised reised süvendavad ühtekuuluvus- ja

küünarnukitunnet.

Linnaekskursioonil oli raekoda väga huvitav, samuti oli põnev kasvatustöö keskusega tutvumine.

Enna: Kõige toredam oli taaskord kohtuda Lahti koguduse inimestega, tunda sooja ja südamlikku vastuvõttu.

Linnatuurist jättis juugendstiilis raekoda kõige sügavama mulje.

Marko: Minu jaoks on alati tähtis see, kui inimesed on Sõna ja sakramendi juures koos, on ühtsus ja osadus. Seega oli minu jaoks reisi eredaim elamus jumalateenistus pühapäeva hommikul. Meeldis ka väga hea orelimäng jumalateenistusel.

Malle: Lahti linnaekskursioon. Reisi ajal avanevad ka oma koguduse inimesed teisest küljest, sai koguduse liikmeid ja kaastöölisi tundma õppida.

Ebe: Päikesetõusud järve rannas olid väga ilusad.

Maarika: Oli hea igapäevarutiinist välja tulla, värskendav on näha, kuidas mujal asjad käivad. Väga toredad olid ühised laulmised.

Meelis: Koguduste võimekuse vahe on suur. Soomes on kirikus töötajaid väga palju, materiaalsed võimalused on teised. Meid on vähe (nii koguduse liikmeid kui töötajaid), ka võimalusi on vähe.

Tarmo: Raekoda. Emotsionaalselt oli kõige mõjuvam „lõunasöök türmis“ - kohvik Lahti raekoja keldris endises türmis. Ja rahulik toimimine igas asjas.

Ebe: Laupäeva õhtune koosviibimine koos laulmisega, samuti raekoda vanaaegse mööbliga.

Tiina: Sususahüppemäed, raekoja keldris olevas endises vanglas asuv kohvik.

Raja: Raekoda meeldis, samuti tutvumine kasvatustöö keskusega. Sain käia ka Helsingis oma poja juures ja näha pojapoega, keda polnud 5 aastat näinud.

Karl: Tahtsin näha Lahti raadiomaste ja nägin ka. Raekoja ekskursioon oli väga põhjalik, saime proovida vanadel toolidel rae-

härade istumist. Iga reis on tore, saab inimestega suhelda, jäävad head mälestused.

Mida saaks nähtust ja kogetust meie koguduse töös kasutada?

Enna: Kui sõpruskogudusest meile külalised tulevad, tasub teha viktoriini.

Uku: Mõtlemisainet on palju selle suhtes, mis me kasvatustöö keskuses kuulsime.

Marko: Peaks pastoraadi keldrisse sauna ehitama, ühiste koosolemiste puhul on sellel oluline osa.

Malle: Pühapäevakooli ruumis oli stendil palju korralduslikku infot, seda saaks teha ka Lastemajas, et maja muutuks lastepärasemaks.

Meie saaks ka ehk teha probleemsetele lastele töökasvatust, nagu Lahti kogudus teeb poistele autoringi. Misjonikauplus on hea mõte, meie saaks näiteks heategevusmüüki teha lastetöö või diakoonia heaks.

Raja: Nagu kuulsime, rakendatakse leeri-koolis eelmise aasta leeriõppijaid. Ka meie leeriõppijad võiksid järgmise leerigrupi juures juhendajatena aidata.

Miks on sõprussuhted kogudusele olulised?

Enna: Selleks et näha, kuidas mujal asjad käivad, kuidas mujal elatakse, saada uusi impulsse oma koguduse tööks.

Uku: Et hoida silmaringi vormis, mitte arvata, et meie oleme maailma nabad.

Marko: Kristuse kirik on universaalne ehk katooline, kõikjal olev, ühendades inimesi eri rahvustest ja kultuuridest, me ei saa kirikutööd tehes piirduda üksnes kohaliku koguduse ettevõtmistega, murede ja rõõmudega. Sõpruskogudustega suhtlemine muudab selle universaalsuse meie jaoks tegelikkuseks.

Tiina: Saab kogemusi vahetada. Kuna ka materiaalne toetus on meile jätkuvalt oluline, siis on hea tunda, et ka meie saame oma sõpruskogudustele midagi anda.

Ebe: Saab üksteisest rõõmustada, üksteist vastu võtta, inimestevahelised suhted on väga tähtsad.

Malle: Ainult oma kodus nokitsedes näed asju kitsalt, sõpru külastades näed asju laiemalt, probleeme ja suundumusi globaalsemalt.

Tarmo: Sõbrad on vajalikud, nad aitavad ja teevad tugevamaks, annavad võimaluse mõlemal poolel õppida ja arenda. Nii on ka sõpruskogudustega.

Reisilistelt kogus muljeid
Mirjam Tiitus

Laupäev, 01.11	kell 18	HINGEDEPÄEVA KONTSERT „ELEEGLINE TRIO“
Pühapäev, 02.11 hingedepäev	kell 9 kell 10	HOMMIKUPALVUS MISSA JA LASTEKIRIK Teenib õpetaja Marko Tiitus, organist Kalev Rajangu ja Eva Väljaots kandlel
Teisipäev, 04.11	kell 18 kell 10.30 kell 12 kell 17 kell 17.30	HINGEDEPÄEVA KONTSERT- MÕTISKLUS ja Marko Tiituse raamatu „Elusama elu poole“ esitlus Musitseerivad TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia pärimus-muusika eriala tudengid ja õppejõud, mõtiskleb õpetaja Marko Tiitus LASTEHOMMIK KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA ÕHTUPALVUS (VESPER) PIIBLI- JA PALVERING
Pühapäev, 9.11 22. pühapäev pärast nelipüha	kell 9 kell 10	HOMMIKUPALVUS ISADEPÄEVA PEREMISSA Teenivad õpetaja Marko Tiitus, organist Kalev Rajangu ja Viljandi Muusikakooli õpilased Maarika Reimandi juhendamisel
Teisipäev, 11.11	kell 10.30 kell 12 kell 13 kell 17 kell 17.30	LASTEHOMMIK KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA EAKATE PÄRASTLÕUNA kiriku keldrisaalis ÕHTUPALVUS (VESPER) PIIBLI- JA PALVERING keldrisaalis
Laupäev, 15.11	kell 17	Laste ja noorte omaloominguliste laulude konkursi PÄIKESLAUL 2014 LÕPPKONTSERT ja autasustamine
Pühapäev, 16.11 Valvamise pühapäev	kell 9 kell 10	HOMMIKUPALVUS MISSA JA LASTEKIRIK Teenib õpetaja Marko Tiitus, organist Kalev Rajangu VALVAKE! (Malaki 3:13-18; Heebrelastele 3:12-15; Markuse 13:33-37)
Teisipäev, 18.11	kell 14 kell 10.30 kell 12 kell 17 kell 17.30	KIRIKUTUND Viiratsi pansionaadis LASTEHOMMIK KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA ÕHTUPALVUS (VESPER) PIIBLI- JA PALVERING keldrisaalis
Pühapäev, 23.11 Igavikupühapäev	kell 9 kell 10	HOMMIKUPALVUS MISSA JA LASTEKIRIK. Lõppeval kirikuaastal uinunud koguduseliikmete mälestamine Teenivad õpetaja Marko Tiitus, organist Kalev Rajangu KRISTUS – TAEVA JA MAA ISSAND (Malaki 3:19-20; 1.Korintlastele 15:22-28; Matteuse 25:31-46)
Teisipäev, 26.11	kell 17 kell 10.30 kell 12 kell 17 kell 17.30	KONTSERT “Novembriklassika”: Viljandi Linnakapelli Brass LASTEHOMMIK KESKPÄEVAPALVUS ARMULAUAGA ÕHTUPALVUS (VESPER) PIIBLI- JA PALVERING keldrisaalis
Pühapäev, 30.11 Advendiaja 1. pühapäev	kell 9 kell 10	HOMMIKUPALVUS 1. ADVENDI PEREMISSA Teenivad õpetaja Marko Tiitus, organist Kalev Rajangu SINU KUNINGAS TULEB ALANDLIKKUSES (Ilmutuse 3:20-22; Luuka 19:28-40)

KOGUDUSE VABATAHTLIK TEENIMINE, ROSINALEIB JA TEE, VÕIMLEMINE ...

Septembri lõpus olid neli meie inimest projekti „Õpime täna eilsest“ raames kolm nädalat Saksamaal Leeris vabatahtlikul töö.

Projekti eesmärgiks oli anda neljale eestlasele ja sakslasele võimalus tutvuda teise riigi koguduste tööga ja kultuuriga ning teha vabatahtlikena tööd koguduste heaks.

Jätkuks kevadisele sakslaste toimetamistele Viljandis sõitsid sügisel neli Viljandi vabatahtlikku kolmeks nädalaks Leeri. See on väike linn Bremeni lähisel Ida-Friisimaal. Meie võõrustajaks oli Kirchborgumi kogudus. Projekti keskseks teemaks oli „Naiste roll reformatsooniaegses kirikus“.

Meie ülesandeks oli sellesisuline näitus Hallest Leeri toimetada. Sõitnud 600 km mööda kiirteid kohtusime Halle reformatsoonikiriku naisorganisatsiooni juhtidega. Meile tutvustati kohvilauas Euroopa-üleseid projekte reformatsoonikiriku ajaloo uurimiseks ja tutvustamiseks. Näituse ideeks on tutvustada 12 naist, kes on mõjutanud fundamentaalselt reformatsoonikirikut. Näitus valmis aastal 2012 koostöös Rootsi naisorganisatsiooniga.

Hallest sõitsime edasi Martin Lutheri sünnilinnas Eislebenisse. Käisime tema majamuuseumis ja jalutasime ringi linnas, kus üks reformatsoonikiriku loojatest tegutses. Saabusime hilja õhtul väsinutena, aga rõõmsalt koju. Näituse panime üles Kirchborgumi kirikus.

Igal pühapäeva olime jumalateenistusel. Üks rahvarohkemaid oli naistele pühendatud jumalateenistus Bunde linnas. Teemaks oli „Mida valid..?“ Pärast jumalateenistust oli tavapärane teejoomine ja rosinaleiva söömine koos kõikide jumalateenistusel osalenud inimestega. Õhtupoolikul oli kohtumine Kirchborgumi koguduse eakatega. Traditsioonilise tee ja rosinaleiva juurde vestlesime ja tut-

vustasime Viljandit ning Eestit, rääkisime meie elust ja olust ning vastasime küsimustele.

Kirchborgumis käisime koguduse naistega võimlemas. Suure ümmarguse riidega tegime võimlemistreeneri juhendamisel tempokal muusika saatel erinevaid harjutusi. Võimlemine lõppes põneva jooga massaažiga, mis lõdvestas hästi kogu keha.

Toimus ka vestlus noortega. Tutvustasime Viljandit ja vastasime noorte küsimustele. Vaatasime koos Järvamaa Kutsehariduskeskuse noorte poolt valmistatud videot Eesti kommetest ja inimestest.

Vabatahtliku töö kõrval oli aega tutvuda ka vaatamisväärsustega. Üheks põnevamaks oli Ihlow klooster, kus 78-aastane giid hr Buss rääkis meile selle kloostri ajaloost ja praeguse terasest kloostri torni loomisluhu. Üheks ettevõtmi-

seks oli reformatsooniajastu kiriku naiste näituse Kirchborgumist Leeri kirikusse viimine. Aitasime seda Leeri Reformatsiooni kiriku administratiivhoones üles panna: võtsime vanad pildid raamidest välja ja panime uued fotod asemele, siis riputasime need seintele. Järgmisel päeval sättisime saali õhtuseks näituse aväirituseks valmis: tirisime ruumist liigsed lauad kõrvalruumi, panime toolid ridadesse, tõime keldrist kokkupandavad lauad, katsime need uhkete linadega ning kaunistasime saali potililledega.

Näituse avas aukülaline Dr. Dronchi. Ta pidas loengu Reformatsioonikiriku naistest. Et tol päeval oli raudteelaste streik ja lektor hilines, siis kuulasime oodates Kirchborgumi koguduse kolme noort saksofoni mängimas.

Üheks vabatahtlikuks tööks oli lehtede koristamine ja lillepeenarde korrastamine koguduse külalistemaja ümber. Pere-naise juhendamisel sai majaümbrus korda ja vanad lehed suurtesse prügikottidesse. Tööd jagus mitmeks tunniks, aga

õnneks oli ilm sügiselt soe ja pisut ka päikeseline.

Viimasel pühapäeval jumalateenistusel Kirchborgumis jutustas pastor Gretchen Ihmels-Albe reformatsoonija kiriku naistest. Kolm koguduse naist olid ennast vastavalt ajastule riitanud ja etendasid igäüks ühte reformatsoonikirikut mõjutanud naisterahvast. Meil oli võimalus kogudust õnnestunud projekti ja lahke vastuvõtu ja meeldivalt möödunud nädalate eest tänada. Koguduses oli väga sõbralik, ühtehoidev ja südamlilik hüvastijätt.

Õhtul sõitsime Emdenisse kirikukontserdile. Kontsert-jumalateenistusel muusitseerisid harrastuspuhkpilliorkester ja koguduse koor. Kirikus oli väga hea akustika ja kuna enamus koguduse liikmeid laulsid kenasti kaasa, kõlas vahepeal väga suur ühendkoor.

Nende nädalate jooksul nägime palju Ida-Friisimaa kaunist loodust, tohutuid maisipõlde, ilusaid väikesi külasid, mis looklesid merd piiravate vallide ääres, mille nõlvadel sõid lambad rahulikult rohtu.

Et lähedalasuvas linnas valmistatakse tuulegeneraatoreid, siis on mereäärsel tuulerikkal alal palju võimsaid tuuliku-parke.

Tutvusime Teestubes Ida-Friisimaa teejoomise traditsiooni — kange tee koos koore ja spetsiaalse tükisuhkruga. Nägime ka juba 506. korda toimuvat hiiglasuurt Gallimarkt'i. See on tohutu suur laat koos müügikioskite, karussellide ja erinevate toidukioskitega.

Kokkuvõtteks. Osalemine selles projektis andis suurepärase võimaluse saada toreda kogemuse võrra rikkamaks, tutvuda lähemalt Saksamaa ajaloo ja kultuuriga ning sealsete inimestega ja leida endale uusi häid tuttavaid.

Muljeid jagas vabatahtlik

Tiia Pukk

RISTITUD

26.oktoobril

KÄRT HÜVA Ristivanemad Kristel Miilen
ja Loit Kivistik

Jeesus ütleb:

„Mina olen viinapuu ja teie olete oksad. Kes jääb minusse ja mina temasse, see kannab palju vilja.“

Johannese 15:5

Palume Jumala rahu ja ligiolu
koguduse nõukogu liikmeleMargus Põldsepale ja
tema perele isa**Evald Põldsepa**

surma puhul.

Jumalarahva hingamisaeg
on alles ees.
(Heebr.4:9)**KANTSELEI ON
LAHTI**

E ja K kell 10-14

T ja N kell 13-17

P kell 9-9.45

**ÕPETAJA
MARKO TIITUSE
KÕNETUNNID**

T ja N kell 13-17

PIHIAEG

teisipäeval kell 17-18

või kokkuleppel
õpetajaga**EELK Viljandi Jaani kogudus:**Pikk 6, 71003 Viljandi
a/a EE6610 100 220 503 960 04
SEB,a/a EE752 200 221 057 689 936
Swedbankwww.eelk.ee/viljandi.jaani**Õpetaja Marko Tiitus:**

tel 53 41 33 94

e-post: marko.tiitus@eelk.ee**Sekretär-juhiabi Mirjam Tiitus:**

tel 4333 000, 53 442 412

e-post: viljandi.jaani@eelk.ee**AL toimetus:**Marko Tiitus, Tarmo Loodus,
Mirjam Tiitus, Karl Mihkel
Loodus

Kaastööd palume saata juhiabile

**Täname septembri- ja
oktoobrikuu
liikmesannetajaid:**

Kalmer Liimets, Helve Hunt, Priit ja Kristel Aer, Meelis Suurkask, Krista ja Kristo Hansson, Kalle Küttis, Malle Liivak, Endo ja Teele Kukk, Marko ja Mirjam Tiitus, Viktor ja Külli Joonson, Enna ja Uku Audova, Tarmo ja Eva Loodus, Kalju Mirka, Tiina Leiaru, Tiina Vilberg, Eve Kreisman, Marko Kuldsaar ja Evija Leiaru-Kuldsaar, Ene Kirotar, Meeli Sova, Tiia Sülla, Öie Univer, Linda Klaos, Malle Pisarev, Hevel Sarv, Hele-Mall Kiviste, Raja Aardevälja, Epp Niidri, Kea Lätte, Kätlin Juuram, Irma Väre, Janek Kink ja Jelena Pärle, Hillart ja Tiiu-Mai Mirka, Laura Linntamm, Rita Dimitrijevi, Raul ja Ivika Alliksaar, Käty Zujev, Inno Indriko ja Angela Leiaru-Indriko, Cätlin ja Marko Mägi, Rein ja Kertu Reinsalu, Vahur Ruut, Tiiu Lätte, Maie Reinert, Raina Luhakooder, Erle Hein, Marta Kütt, Keida ja Indrek Tirmaste, Karl ja Tiiu Luht, Tiina Mikkor, Malle Blitner, Liina ja Kristjan Toomjärv, Kaidi ja Enn Kullama, Heino Thomson, Kalle ja Tiia Kadalipp, Ene Laur, Tiia Oks, Leili-Elise Lutsoja, Kalju ja Elle-Maie Viir, Mikk Kard, Astrid Laarmaa, Jutta Klettenberg, Aare Ansmitt, Reet Post, Marje Kask, Anneli Ansmitt, Helen Närep, Leili Visnap, Andra Tetsmann, Vaike Zalöbina, Rasmus ja Lille-Astra Arraste, Merle Kõiv, Sirje Kõuhkna, Sirje Ojasoo, Eda Aas, Siiri Kärt, Taimi Välba, Annely Vaarik, Elga Ibrus, Marju Kindlam, Luule-Miralda Uiibo, Vaiki Talts, Aili-Helene Saar, Jaan Männik, Marlene ja Jaan Aavik, Vaige Naber, Triinu Künnap, Eda Paakspuu, Hanneloore ja Harald Raid, Liisa Sepp, Ando Allik.

Suur tänu teile,
olge õnnistatud!**Südamlik tänu
koguduse liikme-
tele, kes aitasid
koolitulistamise
järgsel nädalal
kiriku uksi
Avatuna hoida:**Ebe Meesaar, En-
na Audova, Kaie
Orgo, Leili Weide-
baum, Loola Toot-
sen, Veera Looga,
Kairi Kajo

1. okt	Sirje Kõuhkna	63
	Kalev Tõnisson	64
5. okt	Tiiu-Mai Mirka	75
	Epp Niidri	31
	Pilvi Parri	66
6. okt	Teele Kukk	25
9. okt	Karin Jurs	53
	Liina Põldsepp	34
11. okt	Raivo Otsa	56
12. okt	Merle Aasa	46
13. okt	Katrin Hommik	46
14. okt	Mihkel Oras	51
17. okt	Hillart Mirka	79
18. okt	Endla Lehtme	63
	Maido Martsik	37
19. okt	Eveli Peterson	47
	Rein Ruus	59
	Katrin Thomson	51
20. okt	Aita-Astanie Muks	96
	Virge Viiding	39
22. okt	Liia Otsa	56
24. okt	Raina Luhakooder	50
24. okt	Kalju Viir	77
25. okt	Krista Tõnisson	31
26. okt	Aili London	74
29. okt	Aino Järv	84
	Veera Looga	56
	Hilja-Aksella Soo	92
30. okt	Kadi Ritsing	34

Õnnitleme!

1. nov	Salme Annus	94
	Juta Klettenberg	59
2. nov	Jelena Pärle	36
	Evi Tamm	60
3. nov	Kristi Kerner	72
	Margus Põldsepp	45
4. nov	Angela Leiaru-Indriko	29
	Vaige Naber	84
6. nov	Allan Vissak	49
10. nov	Rein Reinsalu	30
11. nov	Raul Alliksaar	48
12. nov	Siiri Kärt	54
	Vally Speek	90
13. nov	Luule-Miralda Uiibo	84
16. nov	Viktor Joonson	50
17. nov	Harald Raid	37
19. nov	Katrin Tambet	44
20. nov	Aare Ansmitt	49
22. nov	Liili Jerlov	78
	Laura Linntamm	34
23. nov	Monica Väli	39
24. nov	Kadri Kessa	28
	Meedi Klettenberg	82
	Leili Visnap	74
25. nov	Karin Aasmäe	45
	Kadri Urb	35
26. nov	Heldi Soobik	87
27. nov	Artur Kotsar	89
	Ülle Moll	60
	Leida Sinimaa	94
30. nov	Enna Audova	39
	Aita Samarüütel	74

SÜDAMLIKUD ÕNNESOOVID KÕIGILE SÜNNIPÄEVALISTELE!**Tänu
vabatahtlikele:****MIHKLIPÄEVA PEREMISSA KOR-
RALDAMINE:** Piret Päär, Kalmer
Liimets, Mirjam Tiitus, Tiina Vilberg,
Malle Pisarev**LEERIAASTAPÄEVA LÕUNA-
SÖÖGILAUVA VALMISTAMINE:**
Maarika Sibrits ja Mai Muttika,**PILDISTAMISE EEST:** Eri Pisarev**EAKATE PÄRASTLÕUNATE
KORRALDAMINE:** Raja Aardeväl-
ja, Tiiu Soesoo, Tiiu Lätte, Maie
Kasvandik, Kaie Orgo, Mirjam Tiitus**FRANTSISKUSEPÄEVA KONVE-
RENTSI KORRALDAMINE:**
Ülle Luisk, Tarmo Loodus, Marko
Tiitus
**VALGUSTITE KORRASTAMISE
EEST:** Tarmo JA Karl Mihkel Loo-
dus,**Piibli- ja palvering igal
teisipäeval**Alates oktoobrikuust ootame teid igal
teisipäeva õhtul kirikusse, et üheskoos
Jumala Sõna rikkustesse süveneda, leida
seoseid Piibli sõnumi ja omaenda elute-
gelikkuse vahel, palvetada kiriku, kogu-
duse ja üksteise pärast ning
valmistuda pühapäevaseks
jumalateenistuseks.Teisipäeviti kell 17 on kirikus ves-
per ja kell 17.30-18.30 piibli- ja palve-
ring. Sel aastal loeme piibli-ringis
eeloleva pühapäeva jutlusteksti ning
mõtiskleme ja arutleme selle üle Aafri-
ka kristlaskonnas kasutusele võetud
seitsme sammu meetodit
kasutades.Kui on kohal piisavalt lauluhuvilisi,
siis laulame pühapäevaseid koraale
või teisi vaimulikke laule. Võimalu-
sel võta kaasa suupisteid ühisele
tee- ja kohvilauale!
Teid ootab õpetaja Marko Tiitus